

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган, ҳафтада бир марта чоп этилади

Янги ҳужжатларни тақдим этамиз

Тақдим этилаётган, шунингдек сўнги пайтда қабул қилинган бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан «Norma» АҚТ ва nrm.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.

Меҳнат мигрантлари уй-жой билан қандай таъминланади

Уй-жой шароитларини яхшилашга эҳтиёжманд меҳнат мигрантларига кўп квартирали уйлардан хонадонлар ажратиш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди (ВМнинг 29.01.2020 йилдаги 39-сон қарори).

Эслатиб ўтамиз, Президентнинг 20.08.2019 йилдаги ПФ-5785-сон Фармонида уй-жой шароитларини яхшилашга эҳтиёжманд меҳнат мигрантларига 2020 йилда уй-жойлар қурилиши бўйича давлат дастурларининг ижроси доирасида кўп квартирали уйлардан 3 462 та хонадон ажратилиши назарда тутилган.

Уй-жой имтиёзли ипотека кредити асосида тақдим этилади. Ушбу тартиб-таомил бир неча босқичдан иборат.

Даставвал ариза берувчи талабгорларни танлаш бўйича комиссиянинг раисига мурожаат қилиши, сўровнома-аризани ва доимий яшаш жойи тўғрисидаги ҳужжатларни тақдим этиши лозим. Комиссия томонидан ҳужжатлар 15 иш куни ичида кўриб чиқилади.

Комиссия томонидан аризани кўриб чиқишда уй-жой шароитларини яхшилашга эҳтиёжманд меҳнат мигрантлари бир қанча ижтимоий мезонлар асосида аниқланади:

➢ талабгорда мулк ҳуқуқи асосида турар жойнинг йўқлиги;

➢ турар жойда ижара шартларида яшashi;

➢ бошқа оила билан бир уйда яшashi;

➢ кўп болалилик ва бошқалар.

Ҳужжатларни кўриб чиқиш ва уй-жой шароитларини ўрганиш натижасида комиссия ёзма тавсия бериш ёки ёзма тавсия беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Ёзма тавсия берилган ариза берувчилар дастлабки шартномаларни тузиш учун инжиниринг компаниясига мурожаат қиладилар.

2020 йил дастурлари ижроси доирасида уй-жой шароитларини яхшилашга эҳтиёжманд меҳнат мигрантларига ипотека кредитлари 1 йиллик имтиёзли давр билан берилади, бунда ипотека кредитидан фойдаланишнинг биринчи 5 йили давомида ҳар йили фойз ставкаси қатъий белгиланган 7%дан қайта молиялаштириш ставкаси даражасигача бир меъёрда ошиб борадиган ставкада ва кейинги даврда қайта молиялаштириш ставкасида белгиланади.

Ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 30.01.2020 йилдан кучга кирди.

Олиб кириладиган транспорт экологик сертификатлашдан қандай ўтказилади

Вазирлар Маҳкамасининг 30.01.2020 йилдаги 50-сон қарори билан Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган «М» ва «N» тоифалардаги гилдиракли янги транспорт воситаларининг экологик тоифа талабларига мувофиқлигини экологик сертификатлаш тартиби тасдиқланди.

Эслатиб ўтамиз, 2022 йил 1 январдан бошлаб захарлилик даражаси «Евро-4» экологик тоифа талабларига мос келмайдиган газ, бензин ва дизель двигателлари билан жиҳозланган «М» ва «N» тоифаларидаги гилдиракли транспорт воситаларини фойдаланиш ва сотиш мақсадида олиб кириш ман этилган (30.10.2019 йилдаги ПФ-5863-сон Фармон).

Илгари «L» и «G» тоифалардаги транспорт воситаларига ҳам таққиб белгилаш режалаштирилган эди. Бироқ тасдиқланган тахрирда улар қайд этилмаган.

Гилдиракли янги транспорт воситалари (ГТВ) деганда ишлаб чиқарилган кундан бошлаб 3 йилдан ортиқ вақт ўтмаган, йўловчилар, багаж ва юкларни ташиш, шунингдек махсус ишларни бажариш учун мўлжалланган автомобиллар, шатакка олувчи автомобиллар, тиркамалар ва ярим тиркамалар тушунилади.

«М» тоифаси – камида 4 та гилдираги мавжуд бўлган йўловчи ташишда ишлатиладиган механик гилдиракли янги транспорт воситалари, шунингдек ҳайдовчининг жойидан ташқари 8 тадан ошмаган

ўриндиқлар билан таъминланган, йўловчи ташишда ишлатиладиган автобуслар, микроавтобуслар, махсус йўловчи гилдиракли транспорт воситалари, булар жумласига электродвигателлар билан жиҳозланган гилдиракли транспортлар киритилмайди.

«N» тоифаси – юкларни ташишда фойдаланиладиган, максимал массаси 3,5 тоннадан ошмайдиган гилдиракли транспорт воситалари, юкларни ташишга мўлжалланган, максимал массаси 3,5 тоннадан ошадиган, лекин кўпи билан 12 тоннадан ошмайдиган, юкларни ташишга мўлжалланган, максимал массаси 12 тоннадан ошадиган гилдиракли транспорт воситалари.

Экологик сертификатни олиш учун ариза берувчи (жисмоний ёки юридик шахс) Давлат экология кўмитаси ҳузуридаги экологик сертификатлаш органига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

➢ белгиланган шаклдаги ариза;

➢ республика божхона ҳудудига кирганлиги тўғрисида белги қўйилган юк ташиш ҳужжатларининг нусхаси (юкхат, инвойс, ҳисобварақ-фактура);

➢ транспорт воситасининг паспорти (ГТВ ишлаб чиқарилган ва унга тақдим этилган санаси кўрсатилган ҳужжат) ёки ҳисоб-маълумотномаси;

➢ янги ГТВ учун – экологик стандартдан паст бўлмаган экологик тоифа меъёрларига ГТВнинг мослигини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхаси (синво баённомаси, хулоса, сертификатлар, гувоҳнома).

Ҳужжатлар ваколатли органга «Ягона дарча» бож-

хона ахборот тизими ёки тўғридан-тўғри экологик сертификатлаш органига мурожаат қилиш орқали тақдим этилади.

Экологик сертификатлаш органи томонидан олинган ҳужжатлар таҳлил қилинади ва натижа ижобий бўлганда, сертификатлаш тўғрисида қарор қабул қилинади ва бундан кейин:

➢ ГТВ 1 иш кунидан кўп бўлмаган муддатда божхона омбори вакили ва ариза берувчи (унинг вакили) иштирокида далолатнома расмийлаштирилган ҳолда идентификацияланади;

➢ ГТВнинг кўрсаткичлари бензин, газ ва дизель двигателлари бўлган транспорт воситалари учун белгиланган ифлослантирувчи моддалар ташламалари меъёрларига мувофиқлиги таҳлил қилинади.

Тақдим этилган ҳужжатлар белгиланган талабларга мувофиқ келмаса, ваколатли орган 1 иш куни давомида бу ҳақда ариза берувчига асосланган ёзма белдиришнома юборади.

Аризани кўриб чиқиш, экологик сертификатлаш жараёнини амалга ошириш, экологик сертификат бериш (беришни рад этиш) бўйича ишларнинг қиймати шартнома асосида белгиланади.

Ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 1.01.2022 йилдан кучга киради.

Ленара Хикматова, «Norma» МЧЖ эксперти.

Кўп квартирали уйларни бошқариш бўйича эксперимент бошланди

Вазирлар Маҳкамасининг 7.02.2020 йилдаги 64-сон қарори билан кўп квартирали уйларни бошқариш бўйича эксперимент бошланди. У пойтахтимизнинг Яққасарой тумани, Жйззах ва Марғилон шаҳарларида 2020 йил 1 майга қадар ўтказилади. Мақсад – «Кўп квартирали уйларни бошқариш тўғрисида»ги Қонунни апробация қилиш.

Қонун жорий йилнинг 1 августида кучга киради. 1 июнга қадар тажриба натижаларига кўра, ҳужжатни такомиллаштириш зарурати ва республиканинг бошқа ҳудудларида у қандай қўлланилиши аниқлаб олинади.

Ўтказилаётган тажрибадан асосий мақсад – кўп квартирали уйларни қуйидагилар томонидан бошқа-

ришнинг турли механизмларини амалиётда апробация қилиш:

➢ бевосита жойларнинг мулкдорлари томонидан (бевосита бошқариш);

➢ юридик шахс бўлган бошқарувчи ташкилот томонидан ёки жисмоний шахс (якка тартибдаги тадбиркор)

2-бетда

Ушбу сонда:

3-6-БЕТЛАР

Янги ҳужжатлар билан таништирамиз

7-БЕТ

ЯТТ: ёлланма ишчиға меҳнат дафтарчаси юритиладими?

8-БЕТ

Ташкилот фаолият юритмайди. Бунинг учун жарима қўлланиладими?

Кўп квартиралар уйларни бошқариш бўйича эксперимент бошланди

бўлган бошқарувчи томонидан шартнома асосида;

➤ уй-жой мулкдорлари ширкати томонидан.

Куйидагиларни амалга оширадиган ҳудудий ишчи гуруҳлар ташкил этилди:

➤ бошқаришнинг қўлланилаётган ҳуқуқий механизмларнинг жорий ҳолатини таҳлил қилиш;

➤ бошқариш органларининг моддий-техник жиҳозланишини, шунингдек улар раҳбарлари ва ходимларининг малакасини ошириш ва қайта тайёрлашни ташкил қилиш;

➤ кўп квартиралар уйларнинг жойлашуви харитасини ишлаб чиқиш, ҳар бир уйни паспортлаштириш, туташ ҳудудларни белгилаш чораларини кўриш ва ҳ.к.

Ҳудудий ишчи гуруҳлар фаолиятини мувофиқлаштириш ҳамда эксперимент самараларини ўқитишнинг таъминлаш бош вазирнинг биринчи ўринбосари А.Раматов раҳбарлигидаги Республика ишчи гуруҳига юкланди.

Жиззах, Марғилон ва пойтахтнинг Яккасарой тумани уй-жой-коммунал хизмат кўрсатиш бўлимида кўп квартиралар уйларни бошқариш масалалари бўйича аҳоли учун маслаҳат пунктлари ташкил этилади. Бир ой муддатда тегишли ҳудудий ҳокимликлар квартиралар мулкдорларига туташ ҳудуддан доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида ҳужжатлар беради, бошқариш ташкилотларига эса фаолият юритиши учун зарур бино ва иншоотлар ажратади.

Эксперимент ўтказиш даврида «Энг яхши бошқарувчи» танловлари ташкил этилади, уларнинг натижалари ҳамда холиларнинг иш тажрибаси ОАВда кенг ёритилади.

Шунингдек, ҳужжат билан ҳуқуқий эксперимент ўтказиш механизмларини тартибга солувчи вақтинчалик низом тасдиқланди. Низом:

➤ кўп квартиралар уйларни бошқаришни ташкил этиш;

➤ уйларни сақлаш учун зарур хизматлар ва ишларнинг минимал рўйхатини шакллантириш;

➤ бошқариш органи фаолияти тўғрисидаги ахборотни ёритиш;

➤ энг яхши бошқарувчи танловини ўтказиш;

➤ авария-тиклаш хизматларининг фаолият юритиши;

➤ бошқариш шартномаси бекор қилинганлиги муносабати билан уйни бошқариш билан боғлиқ техник ва бошқа ҳужжатлар, техник воситалар ва ускуналарни топшириш;

➤ квартиралар мулкдорлари ва ижарачиларининг бошқарувчи ташкилотлар (бошқарувчилар) ва УМШ билан ўзаро ҳамкорлигини ташкил этишни тартибга солади.

Ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 8.02.2020 йилдан кучга кирди.

Ленара Хикматова,
«Norma» МЧЖ эксперти.

Импорт қилувчилар томонидан ҚҚС тўлашни кечиктириш тартиби белгиланди

Вазирлар Маҳкамасининг 10.02.2020 йилдаги 76-сон қарори билан товарлар, ишлар ва хизматларни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғини тўлаш муддатини узайтириш имкониятини тақдим этиш тартибини тасдиқланди. Ҳужжат Президентнинг «Солиқ ва божхона имтиёзлари берилишини янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони (27.06.2019 йилдаги ПФ-5755-сон) ижро этиш юзасидан қабул қилинган.

Товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда ҚҚС тўловчиларга уни тўлашдан овоз этиш ўрнига тўлаш муддатини 120 кунга кечиктириш тақдим этилиши мумкин.

ДБҚга ДСҚ ва Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда 1 октябрга қадар ҚҚС тўлаш муддатини

узайтиришнинг автоматлаштирилган тизимини ишлаб чиқиш топширилди. Манфаатдор вазирликлар ва идоралар эса бир ой муддатда норматив-ҳуқуқий базага тегишли ўзгартиришлар киритишлари керак.

ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имкониятига эга бўлиш учун солиқ тўловчи давлат божхона хиз-

мати органига ариза ва солиқ тўлашни таъминлашни тасдиқловчи ҳужжатни тақдим этади.

Орган 5 иш куни мобайнида тўлов муддатини узайтириш имкониятини бериш ёки уни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади. Иккала ҳолатда ҳам ариза берувчига хабарнома келади.

Тўлов муддатини узайтириш имконияти берилган тақдирда хабарномада сумма ва узайтиришнинг амал қилиш даври кўрсатилади. Агар тўлов муддатини узайтириш рад этилса, хабарномада рад этиш сабаблари кўрсатилади.

Ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 11.02.2020 йилдан кучга кирди.

Пола Абдуазимова.

БЮД: тузатиш киритиш, қайта расмийлаштириш, бекор қилиш асослари ўзгарди

ДБҚнинг қарори (10.02.2020 йилдаги 3220-сон билан рўйхатдан ўтказилган) божхона юк декларациясини ўзгартириш, унга қўшимча киритиш, уни қайта расмийлаштириш, қайтариб олиш ва бекор қилишнинг янги тартиби белгиланди. Тартиб 2020 йил 11 майдан бошлаб амал қилади.

Амалдаги Низом (АВ томонидан 10.05.2016 йилда 2784-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан солиштирилганда, ҳужжатнинг янги таҳририда БЮДни ўзгартириш, унга қўшимча киритиш, уни қайта расмийлаштириш, қайтариб олиш ва бекор қилиш ҳолатларига тузатишлар киритилган.

Куйидаги ҳолатларда тузатишлар киритилиши мумкин:

➤ божхона расмийлаштируви жараёнида йўл қўйилган хато ва камчиликларни бартараф этишда – божхона расмийлаштируви учун маълумотлар ёки БЮДга илова қилинадиган ҳужжатлар тўлиқ ҳажмда тақдим этилмаганда;

➤ божхона қиймати ва (ёки) божхона тўловлари суммасини тўғрилаш;

➤ товарларни ташишга мўлжалланган транспорт воситалари техник жиҳатдан носоз бўлганда;

➤ экспорт божхона режимига расмийлаштирилган товарлар уларни олиб чиқишга рухсат берилган сандан сўнг автотранспорт воситаси ташувида 10 кунга

қадар, бошқа транспорт воситалари ташувида 20 кунга қадар олиб чиқилмаган ҳолатларда;

➤ БЮД ёки унинг бир қисми бўйича расмийлаштирилган товарга эгалик қилиш ҳуқуқи ташқи иқтисодий фаолиятнинг бошқа субъектига берилганда (экспорт ёки эркин муомалага чиқариш (импорт) божхона режимига расмийлаштирилиб, контракт (шартнома, келишув) шартлари тўлиқ бажарилган ва (ёки) шартли чиқарилмаган товарлар, шунингдек товардан фойдаланиш ҳуқуқи чекланган ҳамда божхона омбори божхона режимига жойлаштирилган товарни бошқа шахсга ўтказиш билан боғлиқ ҳолатлар бундан мустасно);

➤ контракт шартлари ўзгарганда (экспорт ёки эркин муомалага чиқариш (импорт) божхона режимига расмийлаштирилиб, контракт шартлари тўлиқ бажарилган ва (ёки) шартли чиқарилмаган товарлар, товардан фойдаланиш ҳуқуқи чекланган ҳолатлар бундан мустасно);

➤ БЮД расмийлаштирилгандан сўнг, ундаги товарлар бўйича тузилган контрактларга қўшимча ке-

лишувлар киритилиб, уларга мувофиқ ҳўжалик юритувчи субъектлар, хорижий ҳамкорлар ва уларнинг рекузитлари ўзгарган тақдирда;

➤ битта товар юзасидан такороран бир неча БЮД қабул қилинган ҳолат аниқланганда;

➤ БЮДга ўзгартириш, қўшимча киритиш, уни қайта расмийлаштириш ёки бекор қилиш учун асос бўладиган, шунингдек тақдим этилган ҳужжатлар билан тасдиқланган, қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа ҳолатларда.

Ҳужжатда электрон ва қоғоз шаклидаги БЮД учун ўзгартириш, қўшимча киритиш, қайта расмийлаштириш ёки бекор қилишнинг алоҳида тартиби келтирилган. Декларацияловчи шахс ва божхона органининг ташаббуси билан ушбу ҳаракатларни амалга ошириш тартиб-таомилларини чеклайдиган қўшимча параграфлар киритилган. БЮДга ўзгартириш ва қўшимча киритилганда, уни тўлдирish механизми батафсил баён этилган.

БЮДни ўзгартириш, унга қўшимча киритиш, уни қайта расмийлаштириш ёхуд бекор қилиш мумкин бўлган чекланган муддатлар ўзгартирилмади – БЮД қабул қилинган кундан эътиборан 3 йил.

Ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 11.05.2020 йилдан кучга киради.

Ленара Хикматова, «Norma» МЧЖ эксперти.

УШБУ СОҒДА

• **ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР**
– Янги ҳужжатларни тақдим этамиз
1-2-бетлар

• **РАСМИЙ ҲУҶЖАТЛАР**
Ўзбекистон Республикасининг Қонуни
– «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» (Кўчирма).
Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори

– «Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 июндаги «Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолиятини янада тартибга солиш ҳамда божхона-тариф жиҳатдан тартибга солиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-3818-сон қарорига қўшимча киритиш тўғрисида».
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари:

– «Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестри тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»;
– «Товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғи тўловчилар учун қўшилган қиймат солиғини тўлаш муддатини узайтириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» **3-6-бетлар**

• **КАДРЛАР БЎЛИМИ**
– ЯТТ, патент ва меҳнат дафтарчаси

– Ёзув ҳақиқий эмас деб эътироф этилсин
– Директор таътилга чиқмоқчи
– Раҳбарнинг розилигисиз таътилга чиқиш **7-бет**

• **ҲЎЖАЛИК ЮРИТИШ ҚОЙДАЛАРИ**
– Ижара ҳақи банк орқали нақд тўланганда
– Мажбурий тугатиш
– Олдиндан тўлаш мажбурий эмас
– Шартнома муддати тулаган бўлса... **8-бет**

РАСМИЙ ХУЖЖАТЛАР

● ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ

– «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» (Кўчирма).

● ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҚАРОРИ

– «Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 июндаги «Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолиятини янада тартибга солиш ҳамда боғжона-тариф жиҳатдан тартибга солиш тизимини тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-3818-сон қарорига қўшимча киритиш тўғрисида».

● ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНING ҚАРОРЛАРИ:

– «Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестри тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»;

– «Товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғи тўловчилар учун қўшилган қиймат солиғини тўлаш муддатини узайтириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING АЙРИМ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА*

(Кўчирма)**

Қонунчилик палатаси томонидан 2019 йил 9 декабрда қабул қилинган
Сенат томонидан 2019 йил 14 декабрда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган «Аудиторлик фаолияти тўғрисида»ги 734-ХII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 26 майда қабул қилинган 78-II-сонли Қонуни таҳририда) **10-моддасининг биринчи қисмига** қуйидаги қўшимча ва ўзгартиш киритилсин:

қуйидаги мазмундаги учинчи хатбоши билан тўлдирилсин:
«активларининг баланс қиймати базавий ҳисоблаш миқдорининг юз минг баравари миқдоридан кўп бўлган масъулият чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар»;
учинчи–тўққизинчи хатбошилари тегишлича тўртинчи–унинчи хатбошилар деб ҳисоблансин.

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган «Прокуратура тўғрисида»ги 746-ХII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 29 августда қабул қилинган 257-II-сонли Қонуни таҳририда) **8-моддасининг учинчи қисмига** қуйидаги ўзгаришлар киритилсин:
тўртинчи хатбошиси чиқариб ташлансин;
бешинчи хатбошиси тўртинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2012-ХII-сонли Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси қуйидаги мазмундаги **148¹** ва **148²-моддалар** билан тўлдирилсин:
«148¹-модда. Воёга етмаган шахсларнинг меҳнатидан фойдаланишга йўл қўйилмаслиги тўғрисидаги талабларни бузиш

Воёга етмаган шахс меҳнатидан унинг соғлиғига, ҳафсизлиғига ёки ахлоқ-одобига зиён етказиши мумкин бўлган ишларда фойдаланиш, худди шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, – базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

148²-модда. Меҳнатга маъмурий тарзда мажбурлаш Меҳнатга бирон-бир шаклда маъмурий тарзда мажбурлаш, бундан қонунда назарда тутилган ҳоллар мустасно, худди шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, – базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан бир юз эллик бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Худди шундай ҳаракат воёга етмаган шахсга нисбатан худди шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, – базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади».

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015-ХII-сонли Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик

*Ушбу ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) расман эълон қилинган ва 23.01.2020 йилдан кучга кирди.

**Ушбу Қонун «Норма маслаҳатчи»да кўчирмада берилмоқда. Ҳужжатнинг тўлиқ матни билан «Норма» АҚТ ва nrm.uz сайтида танишиш мумкин.

тўғрисидаги кодексига куйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

- 1) 49¹-модданинг иккинчи қисми чиқариб ташлансин;
- 2) куйидаги мазмундаги 50¹-модда билан тўлдирилсин:

«50¹-модда. Хусусий бандлик агентликлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Мансабдор шахс томонидан хусусий бандлик агентликлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Хусусий бандлик агентликларининг мансабдор шахслари томонидан ўз фаолияти ҳақидаги маълумотларни Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига тақдим этмаслик, худди шунингдек маълумотларни бузиб кўрсатиш ёки маълумотларни тақдим этиш мuddатларини бузиш, – базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн беш бараваридан йигирма бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисmlарида назарда тутилган ҳуқуқбузарликлар маъмурий жазо кўлланилганидан кейин бир йил давомида такрор содир этилган бўлса, – базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

- 3) 51-модда куйидаги тахрирда баён этилсин:

«51-модда. Меҳнатга маъмурий тарзда мажбурлаш

Меҳнатга бирон-бир шаклда маъмурий тарзда мажбурлаш, бундан қонунда назарда тутилган ҳоллар мустасно, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Худди шундай ҳуқуқбузарлик вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг етмиш бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

4) 60-модда биринчи қисмининг диспозицияси куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ердан, сувдан, ўсимлик ёки ҳайвонот дунёсидан ўзбошимчилик билан фойдаланиш ёхуд ерга ва бошқа табиий ресурсларга (бундан ер ости бойликлари ва ер ости сувлари мустасно) эгалик ҳуқуқини бевоСИТА ёки яширин шаклда бузувчи битимлар тузиш ёки бошқа ҳаракатлар содир этиш, табиатдан махсус фойдаланиш ҳуқуқини бошқаларга бериш»;

5) 70-модда биринчи қисмининг диспозицияси «ер ости бойликларида фойдаланиш талаблари ва тартибини бузиш» деган сўзлардан кейин «(бундан фойдали қазилмаларни лицензиясиз қазиб олиш мустасно)» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

- 6) куйидаги мазмундаги 70²-модда билан тўлдирилсин:

«70²-модда. Фойдали қазилмаларни лицензиясиз қазиб олиш

Фойдали қазилмаларни лицензиясиз қазиб олиш, худди шунингдек олтин изловчилар усулида лицензиясиз қазиб олиш, бундан ер ости сувлари ҳамда дарёлар ўзанларида жойлашган фойдали қазилмалар мустасно, –

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача, мансабдор шахсларга эса – эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси кўлланилганидан кейин бир йил давомида такрор содир этилган бўлса, –

маъмурий ҳуқуқбузарлиқни содир этиш қуроли бўлган ашёни ёки маъмурий ҳуқуқбузарлиқнинг бевоСИТА ашёсини мусодара қилиб, фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан етмиш бараваригача, мансабдор шахсларга эса –

юз бараваридан бир юз эллик бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

- 7) 147-модданинг биринчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Йўлларга, темир йўлдан ўтиш жойларига, йўл ҳаракатини тартибга солувчи бошқа иншоотлар ёки техник воситаларга шикаст етказиш, шунингдек йўл ҳаракатига қасддан, шу жумладан йўл қопламасини ифлосланттириш йўли билан ҳалал бериш, худди шунингдек автомобиль йўлларини ўзбошимчилик билан қазиш, уларда сунъий нотекистиклар ва тўсиқлар яратиш, автомобиль йўлида ишларни амалга ошириш учун берилган рухсатнома талабларини бажармаслик, шунингдек йўлларни сақлаш қоидаларини бузиш –

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараваридан уч бараваригача миқдорда, мансабдор шахсларга эса – ўн бараварий миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

- 8) 230-модда куйидаги мазмундаги иккинчи ва учинчи қисmlар билан тўлдирилсин:

«Тоғиб олинган (ташлаб кетилган) боланинг туғилганлигини қайд этишни таъминлашга доир чораларни васийлик ва хомийлик органларининг ёки тиббиёт муассасасининг мансабдор шахслари, тоғиб олинган (ташлаб кетилган) бола турган муассаса маъмурияти томонидан кўрмаганлик, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараваридан икки бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Тиббиёт муассасасининг мансабдор шахслари томонидан туғилишни ва ўлимни ўз вақтида қайд этишни таъминлаш чораларини кўрмаганлик, худди шунингдек туғилганлик тўғрисидаги тиббий маълумотномани ёхуд ўлим ҳақидаги, шу жумладан перинатал ўлим тўғрисидаги тиббий гувоҳномани нотўғри ва (ёки) ноаниқ тўлдирилганлик, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараваридан икки бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

- 9) 245-модданинг биринчи қисми:

«70¹-моддасининг иккинчи қисмида» деган сўзлардан кейин «70²-моддасининг иккинчи қисмида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

«146¹-моддасида» деган сўзлардан кейин «147-моддасида (автомобиль йўлларини ўзбошимчилик билан қазиш, уларда сунъий нотекистиклар ва тўсиқлар яратиш, автомобиль йўлида ишларни амалга ошириш учун берилган рухсатнома талабларини бажармаслик, шунингдек йўлларни сақлаш қоидаларини бузиш)» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

10) 248-модда иккинчи қисмининг 5-банди «147-моддаларида» деган сўзлардан кейин «(автомобиль йўлларини ўзбошимчилик билан қазиш, уларда сунъий нотекистиклар ва тўсиқлар яратиш, автомобиль йўлида ишларни амалга ошириш учун берилган рухсатнома талабларини бажармаслик, шунингдек йўлларни сақлаш қоидаларини бузишга тааллуқли қоидабузарликлардан ташқари)» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

- 11) 255-модданинг биринчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Давлат меҳнат инспекциясининг мансабдор шахслари ушбу Кодекснинг 49, 49¹, 50, 50¹, 51 ва 229-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқадиги»;

12) 260¹-модданинг биринчи қисми «(бундан ер қазирдан фойдаланишда ишларни олиб бориш хавфсизлиги қисми мустасно)» деган сўзлардан кейин «70²-моддасининг биринчи қисмида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

- 13) 268²-модданинг номи ва биринчи қисми куйидаги тахрирда баён этилсин:

«268²-модда. Қурилиш соҳасида назорат қилиш инспекцияси

Қурилиш соҳасида назорат қилиш инспекциясининг мансабдор шахслари ушбу Кодекснинг 99 ва 178-моддаларида

(истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузишга доир қисмида) назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар аниқланганда маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида баённома тузади»;

14) куйидаги мазмундаги **268⁴-модда** билан тўлдирилсин:

«268⁴-модда. Йўл-қурилиш ишлари сифатини назорат қилиш органлари

Ушбу Кодекснинг 99-моддасида (йўл-қурилиш соҳасидаги қонун ҳужжатларини бузишга оид қисми), 147-моддасининг биринчи қисмида (автомобиль йўлларини ўзбошимчалик билан қазिश, уларда сунъий нотекистиклар ва тўсиқлар яратиш, автомобиль йўлида ишларни амалга ошириш учун берилган рухсатнома талабларини бажармаслик, шунингдек йўлларни сақлаш қоидаларини бузиш) назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар аниқланган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ҳузуридаги Йўл-қурилиш ишлари сифатини назорат қилиш инспекциясининг мансабдор шахслари маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида баённома тузади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги баённома ушбу Кодекснинг 282-моддасида белгиланган тартибда судга кўриб чиқиш учун юборилади».

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 31 августда қабул қилинган **«Ўсимликлар карантини тўғрисидаги»** 113-1-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 9 июлда қабул қилинган УРҚ-484-сонли Қонуни таҳририда) **30-моддасининг учинчи қисми** чиқариб ташлансин.

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрда қабул қилинган 163-1-сонли ва 1996 йил 29 августда қабул қилинган 256-1-сонли қонунлари билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси 15-моддасининг матни** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Давлат органи ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ бўлмаган ҳужжат қабул қилиниши, шунингдек улар мансабдор шахсларининг ғайриқонуний ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) натижасида фуқарога ёки юридик шахсга etkazилган зарарнинг ўрни давлат томонидан ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи томонидан қопланиши лозим. Бундай зарарнинг ўрни давлат органининг бюджетдан ташқари маблағлари ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг маблағлари ҳисобидан қопланади.

Давлат органи ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи бекор қилинган, уларнинг маблағлари етишмаган ёхуд давлат органининг бюджетдан ташқари маблағлари ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг маблағлари бўлмаган тақдирда фуқарога ёки юридик шахсга etkazилган зарарнинг ўрни Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қопланади.

Зарар қайси давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари мансабдор шахсларининг айби билан etkazилган бўлса, суднинг қарори билан зарарнинг ўрнини қоплаш ушбу органлар мансабдор шахсларининг зиммасига юклатилиши мумкин».

7-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 26 апрелда қабул қилинган **«Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги»** 223-1-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 6 майда қабул қилинган УРҚ-370-сонли Қонуни таҳририда) куйидаги ўзгаришлар киритилсин:

1) **84-модданинг тўртинчи қисми** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Йирик битим жамият акциядорларининг умумий йиғилиши ёки кузатув кенгаши ушбу битим бўйича қарор қабул қилганидан кейин жамиятнинг ижроия органи томонидан амалга оширила-

ди. Бунда йирик битим тузиш тўғрисидаги қарор мол-мулкнинг қонун ҳужжатларига мувофиқ баҳоловчи ташкилот томонидан белгиланган бозор қиймати ҳисоба олинган, мустақил ташқи аудиторлик ташкилоти томонидан битимнинг шартлари ўрнанилган ҳолда мажбурий тартибда қабул қилинади»;

2) **88-модданинг бешинчи қисми** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Аффилиланган шахс билан тузилаётган битимни маъқуллаш ҳақидаги қарор мажлисида иштирок этаётган жамият кузатув кенгаши аъзолари томонидан бир овоздан ёхуд акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этаётган акциядорларнинг малакали кўпчилик овози билан қабул қилинади. Бунда жамиятнинг аффилиланган шахси билан активларининг қиймати жамият соф активлари қийматининг ўн ёки ондан кўп фоизини ташкил этадиган битим тузиш тўғрисидаги қарор мол-мулкнинг қонун ҳужжатларига мувофиқ баҳоловчи ташкилот томонидан белгиланган бозор қиймати ҳисоба олинган, мустақил ташқи аудиторлик ташкилоти томонидан битимнинг шартлари ўрнанилган ҳолда мажбурий тартибда қабул қилинади».

8-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 2001 йил 12 майда қабул қилинган **«Амалга оширилиши учун лицензиялар талаб қилинадиган фаолият турларининг рўйхати тўғрисидаги»** 222-1-сонли қарорининг **1-иловаси** куйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Атом энергиясидан фойдаланиш соҳасидаги фаолият».

9-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 6 декабрда қабул қилинган **«Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисидаги»** 310-II-сонли Қонунига куйидаги қўшимчалар ва ўзгариш киритилсин:

1) **7-модда** куйидаги мазмундаги **саккизинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Жамият иштирокчилари ўртасида муросасиз зиддиятлар сабабли қарор қабул қилиш учун етарли овозлар сони мавжуд бўлмаганлиги тўғрисидаги жамиятни бошқариш масалалари юзасидан келишувга эришиш мумкин бўлмаган тақдирда, низоли вазият суд тартибида ҳал этилади»;

2) **46-модда:**

куйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Активларининг баланс қиймати базавий ҳисоблаш миқдорининг юз минг баравари миқдоридан кўп бўлган жамиятлар мустақил ташқи аудиторлик ташкилоти томонидан ўтказилади-ган ҳар йилги аудиторлик текширувидан ўтиши шарт».

10-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси: ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин; давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин;

ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга etkazилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушундирилишини таъминласин.

11-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ушбу Қонуннинг 1, 3-моддалари, 4-моддасининг 1, 2, 3, 7-бандлари, 9-бандининг учинчи хатбоши, 10, 11, 13, 14-бандлари, 8-моддаси, 9-моддасининг 2-банди мазкур Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач амалга киритилади.

Ўзбекистон Республикасининг Президентини Ш.МИРЗИЁЕВ.

*Тошкент ш.,
2020 йил 22 январь
УРҚ-603-сон.*

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 2018 ЙИЛ 29 ИЮНДАГИ
«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТИНИ
ЯНАДА ТАРТИБГА СОЛИШ ҲАМДА БОЖХОНА-ТАРИФ ЖИҲАТДАН
ТАРТИБГА СОЛИШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ
ТЎҒРИСИДА»ГИ ПҚ-3818-СОН ҚАРОРИГА ҚЎШИМЧА КИРИТИШ
ТЎҒРИСИДА***

Ўзбекистон Республикасининг «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги ва «Озиқ-овқат маҳсулотининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида»ги қонунлариغا мувофиқ, шунингдек, маҳсулотларнинг техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқлигини баҳолаш бўйича ишларни такомиллаштириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 июндаги «Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолиятини янада тартибга солиш ҳамда божхона-тариф жиҳатдан тартибга солиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-3818-сон қарорининг 3-банди тўртинчи хатбоҳиси куйидаги мазмундаги жумла билан тўлдирилсин:

«Бунда, 2020 йил 1 августдан бошлаб Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган рўйхат бўйича импорт қилинадиган истеъмол товарларининг айрим турлари (истеъмол қадоқларига эга бўлмаган товарлардан ташқари) ишлаб чиқарувчи

томонидан Ўзбекистон Республикасининг давлат тилида (лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосида) маркировка қилинмаган тақдирда, мазкур товарларга мувофиқлик сертификатини расмийлаштириш тақиқланади, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно».

2. «Ўзстандарт» агентлиги манфаатдор идоралар билан биргаликда бир ой мuddатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгариш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

3. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов зиммасига юклансин.

*Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ш.МИРЗИЁЕВ.*

*Тошкент ш.,
2020 йил 11 февраль
ПҚ-4594-сон.*

*Ушбу қарор Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) расман эълон қилинган ва 11.02.2020 йилдан кучга кирди.

**ШАХСГА ДОИР МАЪЛУМОТЛАР БАЗАЛАРИНИНГ ДАВЛАТ РЕЕСТРИ
ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА***

«Шахсга доир маълумотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига мувофиқ, шунингдек, шахсга доир маълумотлар базаларини рўйхатдан ўтказиш ва ҳисобга олиш, шахсга доир маълумотларга ишлов беришда қонунчилик талабларига мувофиқлик назорат қилинишини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестри тўғрисидаги низоми иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат персоналлаштириш маркази Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда:

бир ой мuddатда Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестрини юритиш бўйича ахборот тизимини яратсин;

икки ой мuddатда Интернет жаҳон ахборот тармоғида Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестрини юритиш бўйича ахборот тизимини ишга туширсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат персоналлаштириш маркази манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда икки ой мuddатда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини ушбу қарорга мувофиқлаштирасин.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат персоналлаштириш маркази директори Н.С.Тураходжаев зиммасига ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг Телекоммуникациялар, IT-технологиялар ва инновацион фаолиятни ривожлантириш, ахборот хавфсизлигини таъминлаш масалалари котибиятига юклансин.

*Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири
А.АРИПОВ.*

*Тошкент ш.,
2020 йил 8 февраль
71-сон.*

*Ушбу қарор Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) расман эълон қилинган ва 8.02.2020 йилдан кучга кирди.

ШАХСГА ДОИР МАЪЛУМОТЛАР БАЗАЛАРИНИНГ ДАВЛАТ РЕЕСТРИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

1-БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ушбу Низом Шахсга доир маълумотлар базалари давлат реестрини (кейинги ўринларда Давлат реестри деб аталади) шакллантириш ва юритиш тартибини белгилайди.

2. Давлат реестри шахсга доир маълумотлар базаларини рўйхатга олиш ва ҳисобини тизимлаштириш ҳамда шахсга доир маълумотларга ишлов бериш жараёнида қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқликни назорат қилиш мақсадида шакллантирилади.

3. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

шахсга доир маълумотлар – муайян жисмоний шахсга тааллуқли бўлган ёки уни идентификация қилиш имконини берадиган, электрон тарзда, қоғозда ва (ёки) бошқа моддий жисмда қайд этилган ахборот;

шахсга доир маълумотлар субъекти (кейинги ўринларда субъект деб аталади) – шахсга доир маълумотлар ўзига тааллуқли бўлган жисмоний шахс;

шахсга доир маълумотлар базаси – таркибида шахсга доир маълумотлар мавжуд бўлган ахборот тизими тарзидаги маълумотлар базаси;

шахсга доир маълумотлар базасининг мулкдори (кейинги ўринларда мулкдор деб аталади) – шахсга доир маълумотлар базасига эгаллик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш ҳуқуқига эга бўлган давлат органи, жисмоний ва (ёки) юридик шахс;

шахсга доир маълумотлар базасининг оператори (кейинги ўринларда оператор деб аталади) – шахсга доир маълумотларга ишлов беришни амалга оширувчи давлат органи, жисмоний ва (ёки) юридик шахс;

Давлат реестри – мулкдор ва (ёки) оператор томонидан ариза бериш йўли билан рўйхатдан ўтказилган шахсга доир маълумотлар базаларининг рўйхати;

шахсга доир маълумотлар базасининг Давлат реестридаги қайд рақами (кейинги ўринларда қайд рақами деб аталади) – мулкдор ва (ёки) оператор томонидан ариза бериш орқали хабардор қилиш йўли билан рўйхатдан ўтказилган шахсга доир маълумотлар базасининг Давлат реестридаги қайд этилган рақами.

4. Шахсга доир маълумотлар базалари мулкдор ва (ёки) оператор томонидан Давлат реестрида рўйхатдан ўтказилиши лозим.

5. Ушбу Низом талаблари:

жисмоний шахс томонидан шахсга доир маълумотларга шахсий, маиший мақсадларда ва ўз касбий ёки тижорат фаолияти билан боғлиқ бўлмаган ҳолда ишлов бериш;

Миллий архив фонди ҳужжатларини ва шахсга доир маълумотларни ўз ичига олган бошқа архив ҳужжатларини шакллантириш, сақлаш ва улардан фойдаланиш;

давлат сирларини ташкил этадиган маълумотлар жумласига киритилган шахсга доир маълумотларга ишлов бериш;

тезор-қидирув, разведка ва контрразведка фаолияти, жиноятчиликка қарши курашиш, ҳуқуқ-тартиботни сақлаш жараёнида, шунингдек, жиний фаолиятдан олинган даромадларни негаллаштиришга қарши курашиш доирасида олинган шахсга доир маълумотларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Ўз таркибида:

жамоат бирлашмасининг ёки диний ташкилотнинг иштирокчиларига (аъзоларига) тааллуқли бўлган ҳамда тегишлигича жамоат бирлашмаси ёки диний ташкилот томонидан ишлов бериладиган шахсга доир маълумотлар, уларни учинчи шахсларга тарқатмаслик ёки ошкор этмаслик шarti билан;

субъект томонидан ҳамма фойдаланиши мумкин қилиб қўйилган;

субъектларнинг фақат фамилиясини, исмини ва отасининг исмини ўз ичига олган;

субъектнинг мулкдор ва (ёки) оператор турган ҳудудга бир марталик кириши учун ёки бошқа шунга ўхшаш мақсадлар учун зарур бўлган;

автоматлаштирилган давлат ахборот тизимлари мақомига эга бўлган шахсга доир маълумотларнинг ахборот тизимларига киритилган;

автоматлаштириш воситаларидан фойдаланмаган ҳолда ишлов бериладиган;

мехнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ишлов бериладиган шахсга доир маълумотлар мавжуд бўлган шахсга доир маълумотлар базалари рўйхатдан ўтказилмайди.

6. Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш, аввал киритилган маълумотларга ўзгартириш киритиш ҳамда Давлат реестрдан чиқариш тўловлар ундирилмайди.

2-БОБ. ДАВЛАТ РЕЕСТРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ВА ЮРИТИШ

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат персоналлаштириш маркази (кейинги ўринларда Давлат персоналлаштириш маркази деб аталади) Давлат реестрини шакллантиради, юрилади ва ундаги ахборотнинг яхлитлигини таъминлайди.

8. Давлат реестрини шакллантириш ва юритиш Давлат персоналлаштириш маркази томонидан ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда Давлат реестрини юритиш бўйича ахборот тизими воситасида олиб борилади.

9. Давлат реестрини юритиш ахборот тизимидан фойдаланиш, шу жумладан, ариза бериш учун тизимга кириш «Электрон ҳуқумат» фойдаланувчиларини идентификациялашнинг ягона ахборот тизими (id.gov.uz) орқали амалга оширилади.

10. Давлат реестрини юритиш ахборот тизими воситасида қуйидаги хизматлари Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали кўрсатиш имконияти яратилади:

Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш, аввал киритилган маълумотларга ўзгартириш киритиш ҳамда Давлат реестрдан чиқариш бўйича ариза бериш;

Шахсга доир маълумотлар базасининг қайд рақами орқали унинг Давлат реестрида рўйхатдан ўтганлиги ҳолатини текшириш.

3-БОБ. ШАХСГА ДОИР МАЪЛУМОТЛАР БАЗАСИНИ ДАВЛАТ РЕЕСТРИДА РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

11. Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш ушбу Низомга 1-иловада** келтирилган схемага мувофиқ амалга оширилади.

12. Мулкдор ва (ёки) оператор томонидан шахсга доир

**Низомга 1–3-иловалар «Норма маслаҳатчи»да берилмайди. Ҳужжатнинг тўлиқ матни билан «Норма» АҚТ ва nrm.uz сайтида танишиш мумкин.

маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш ҳақидаги ариза Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали Давлат реестрини юритиш ахборот тизими воситасида ушбу Низомга 2-иловада** келтирилган намунага мувофиқ шакллантирилади ва Давлат персоналлаштириш марказига юборилади.

Мулкдор ва (ёки) операторнинг хоҳишига кўра ариза қоғоз шаклида берилиши мумкин.

13. Мулкдор ва (ёки) оператор томонидан ариза шакллантирилиши босқичма-босқич амалга оширилади. Мулкдор ва (ёки) оператор аризани сўралаётган маълумотларни киритиш ва Давлат реестрини юритиш ахборот тизими томонидан умумий маълумотномадан таклиф этилаётган маълумотларни танлаш йўли билан шакллантиради.

14. Ариза таркибидаги давлат ахборот ресурсларида мавжуд бўлган маълумотлар, ариза берувчининг «Электрон ҳуқумат» фойдаланувчиларини идентификациялашнинг ягона ахборот тизими (id.gov.uz)дан олинган ҳаққоний шахсий маълумотларини инobatга олган ҳолда Давлат реестрини юритиш ахборот тизими томонидан автоматик тарзда тўлдирилади.

15. Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш ёки Давлат реестрида рўйхатдан ўтказишни рад этиш бўйича қарор Давлат персоналлаштириш маркази томонидан ариза берилган кундан бошлаб ўн беш кун мобайнида қабул қилинади.

16. Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш бўйича қабул қилинган қарор асосида Давлат персоналлаштириш маркази маъсул ходими Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида тақрирланмайдиган қайд рақами билан рўйхатдан ўтказилади.

17. Шахсга доир маълумотлар базаси Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестрида рўйхатдан ўтказилганлиги тўғрисида гувоҳнома берилган сана шахсга доир маълумотлар базаси Давлат реестрида рўйхатдан ўтказилган сана ҳисобланади.

18. Шахсга доир маълумотлар базаси Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестрида рўйхатдан ўтказилганлиги тўғрисида гувоҳнома Давлат реестрини юритиш ахборот тизими воситасида ушбу Низомга 3-иловага** мувофиқ шакллантирилади ҳамда ушбу гувоҳнома Давлат персоналлаштириш маркази томонидан мулкдор ва (ёки) операторнинг электрон почта манзилига юборилади.

Давлат персоналлаштириш маркази томонидан гувоҳнома-нинг электрон нусхасини мулкдор ва (ёки) операторнинг Давлат реестрини юритиш ахборот тизимидаги «шахсий кабинети» орқали юклаб олиш имконияти яратилади.

19. Давлат персоналлаштириш маркази мулкдор ва (ёки) оператордан шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш ҳақидаги аризада кўрсатилган маълумотларнинг тўлиқлигини таъминлаш мақсадида қўшимча маълумотларни сўраб олиши мумкин.

20. Ушбу Низомда назарда тутилган маълумотларнинг тўлиқ бўлмаган ҳажмида тақдим этилганлиги шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказишни рад этиш учун асос бўлади.

21. Давлат персоналлаштириш маркази шахсга доир маълумотлар базасининг Давлат реестри рўйхатдан ўтказишни рад этиш бўйича қабул қилинган қарорни Давлат реестрини юритиш ахборот тизими воситасида мулкдор ва (ёки) операторнинг электрон почта манзилига ёки яшаш манзилига (ариза қоғоз шаклида берилганда) юборади.

22. Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестри рўйхатдан ўтказишни рад этиш рад этиш асослари бартараф этилиши шарт билан ушбу маълумотлар базасини Давлат реестри рўйхатдан ўтказиш учун қайтадан ариза топширишга тўсиқ бўла олмайди.

4-БОБ. ДАВЛАТ РЕЕСТРИДА РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИЛГАН ШАХСГА ДОИР МАЪЛУМОТЛАР БАЗАСИ БЎЙИЧА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТАРТИБИ

23. Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш маълумотларида ўзгариштириш ва қўшимчалар юзага келган тақдирда, мулкдор ва (ёки) оператор томонидан Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали Давлат реестрини юритиш ахборот тизими воситасида электрон кўринишдаги хабарномаини ушбу ўзгариштириш ва қўшимчалар юзага келган санадан бошлаб ўн кун мобайнида юборилиши шарт.

24. Давлат персоналлаштириш маркази мулкдор ва (ёки) оператор томонидан юборилган хабарномага мувофиқ Давлат реестрида аввал киритилган маълумотларга хабарнома тушган кундан бошлаб беш кун мобайнида тегишли ўзгариштириш ва қўшимчалар киритади.

25. Давлат реестрига ўзгариштириш ва қўшимчалар киритиш шахсга доир маълумотлар базасининг Давлат реестридаги қайд рақамини ўзгартирмаган ҳолда амалга оширилади.

5-БОБ. ШАХСГА ДОИР МАЪЛУМОТЛАР БАЗАСИНИ ДАВЛАТ РЕЕСТРИДАН ЧИҚАРИШ ТАРТИБИ

26. Шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестридан чиқариш куйидаги ҳолларда амалга оширилади:

шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестридан чиқариш бўйича мулкдор ва (ёки) операторнинг аризасига асосан; мулкдор ва (ёки) операторнинг фаолияти тугатилганда ёки тўхтатилганда;

аризада кўрсатилган шахсга доир маълумотларга ишлов бериш ёки тугатиш мuddати келганда;

суднинг мулкдор ва (ёки) операторнинг шахсга доир маълумотларга ишлов беришни тўхтатиш тўғрисидаги қарорини асосида.

27. Мулкдор ва (ёки) оператор томонидан шахсга доир маълумотларга ишлов бериш тугатилганда, Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали Давлат реестрини юритиш ахборот тизими воситасида Давлат персоналлаштириш марказига электрон кўринишдаги хабарнома ушбу маълумотларга ишлов бериш тўхтатилган санадан бошлаб ўн кун ичида юборилиши шарт.

28. Шахсга доир маълумотлар базаси Давлат реестридан чиқарилгандан сўнг кейинчалик унинг қайд рақами ишлатилмайди, аввал берилган шахсга доир маълумотлар базаси Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестрида рўйхатдан ўтказилганлиги тўғрисида гувоҳнома ҳақиқий ҳисобланади.

6-БОБ. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

29. Давлат реестри маълумотлари юридик ва jisмоний шахсларнинг улар билан танишиши учун очик ҳисобланади.

Мулкдор ва (ёки) операторнинг шахсга доир маълумотлари базаси Давлат реестри рўйхатдан ўтказилганлиги ҳақидаги маълумотларни олиш ушбу маълумотлар базасининг қайд рақамини Давлат реестрини юритиш ахборот тизимига киритиш орқали автоматик тарзда амалга оширилади.

30. Ариза берувчилар шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказишда Давлат персоналлаштириш марказига тақдим этилган маълумотларнинг нотўғри ёки ноаниқ кўрсатилганлиги учун жавобгар бўладилар.

31. Давлат персоналлаштириш марказининг шахсга доир маълумотлар базасини Давлат реестрида рўйхатдан ўтказиш ҳаракати ёки ҳаракатсизлиги (ёки) оператор қонунчиликда белгиланган тартибда мулкдор ва (ёки) оператор томонидан юқори турувчи давлат органи ёки судга шикоят қилиниши мумкин.

32. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

ТОВАРЛАР (ИШЛАР, ХИЗМАТЛАР)НИ ИМПОРТ ҚИЛИШДА ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИГИ ТЎЛОВЧИЛАР УЧУН ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИГИНИ ТЎЛАШ МУДДАТИНИ УЗАЙТИРИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Солиқ ва божхона имтиёзлари берилишини янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида» 2019 йил 27 июндаги ПФ-5755-сон Фармони ижро этиш юзасидан Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Солиқ ва божхона имтиёзлари берилишини янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида» 2019 йил 27 июндаги ПФ-5755-сон Фармониغا мувофиқ илгари берилган имтиёзларни бекор қилиш бўйича қўшилган қиймат солиғи тўловчиси бўлган ҳўжалик юритувчи субъектларга товарларни олиб киришда, шунингдек, ишлар (хизматлар)ни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғи бўйича имтиёз ўрнига 120 кунгача бўлган муддатга қўшилган қиймат солиғи тўлашни кечиктириш механизмида фойдаланилиши белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғи тўловчилар учун қўшилган қиймат солиғини тўлаш муддатини узайтириш тартиби тўғрисидаги низоми илова мувофиқ тасдиқлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси ва Давлат солиқ қўмитаси:

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда 2020 йил 1 октябрга қадар товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғи тўловчилар учун қўшилган қиймат солиғини тўлаш муддатини узайтириш жарафанининг автоматлаштирилишини таъминласин; манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ушбу қарорга мувофиқлаштирсинлар.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари – молия вазир Ж.А.Қўчқоров, Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси раиси М.Б.Азимов ва Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси раиси Б.А.Мусаев зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг Бош вазир
А.АРИПОВ.**

Тошкент ш.,
2020 йил 10 феврал
76-сон.

ЎЗР ВМнинг 2020 йил 10 февралдаги 76-сон қарорига
ИЛОВА

ТОВАРЛАР (ИШЛАР, ХИЗМАТЛАР)НИ ИМПОРТ ҚИЛИШДА ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИ ТЎЛОВЧИЛАР УЧУН ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИНИ ТЎЛАШ МУДДАТИНИ УЗАЙТИРИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

1-БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ушбу Низоми товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғи (кейинги ўринларда ҚҚС деб аталади) тўловчилар учун қўшилган қиймат солиғини тўлаш муддатини узайтириш (120 кун муддатгача) тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низоمنىнг амал қилиши давлат солиқ хизмати органларида ҚҚС тўловчи сифатида рўйхатдан ўтган юридик шахслар ва яққа тартибдаги тадбиркорларга (кейинги ўринларда солиқ тўловчилар деб аталади) нисбатан татбиқ этилади.

3. Солиқ тўловчилар, шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг Йирик солиқ тўловчилар бўйича ҳудудлараро давлат солиқ инспекцияси (кейинги ўринларда Йирик солиқ тўловчилар бўйича инспекция) ҳисобида турувчи солиқ тўловчиларнинг реестри Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг расмий веб-сайтида жойлаштирилади.

4. Товарларни импорт қилишда, солиқ тўловчиларга ҚҚС тўлаш муддатини узайтириш имконияти ушбу Низоми талабларига риоя қилинган тақдирда давлат божхона хизмати органлари томонидан берилади.

5. Ўзбекистон Республикаси норезидентларидан ишлар (хизматлар)ни сотиб олишда ҚҚСни тўлаш бўйича мажбурият юзага келган тақдирда, ҚҚС тўлаш муддатини узайтириш им-

конияти ушбу Низоми талабларига риоя қилинган ҳолда давлат солиқ хизмати органлари томонидан берилади.

6. Товарларни импорт қилишда ҚҚС суммаси божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларига, Ўзбекистон Республикаси норезидентларидан ишлар (хизматлар)ни сотиб олишда эса – солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ аниқланади.

7. Товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда қўшилган қиймат солиғи тўловчилар учун қўшилган қиймат солиғини тўлаш муддатини узайтириш ушбу Низомига 1-иловада** келтирилган схемага мувофиқ амалга оширилади.

2-БОБ. ТОВАРЛАРНИ ИМПОРТ ҚИЛИШДА ТЎЛОВ МУДДАТИНИ УЗАЙТИРИШ

8. Товарларни импорт қилишда солиқ тўловчиларга ҚҚС тўлов муддатини узайтириш имконияти давлат божхона хизмати органининг қарори билан берилади.

9. ҚҚСни тўлаш муддатининг узайтирилиши божхона декларацияси расмийлаштирилган кундан бошлаб 120 кундан ошмаслиги керак.

10. ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имкониятига эга бўлиш учун солиқ тўловчи давлат божхона хизмати органига қуйидагиларни тақдим этади:

*Ушбу қарор қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) расман эълон қилинган ва 11.02.2020 йилдан кучга кирди.

**Низомига 1–3-иловалар «Норма маслаҳатчи»да берилмайди. Ҳужжатнинг тўлиқ матни билан «Norma» АҚТ ва nrm.uz сайтида танишиш мумкин.

ҚҚС суммасини тўлаш бўйича ёзма мажбуриятни ўз ичига олган ушбу Низомга 2-иловага** мувофиқ ариза;

Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексининг 47-Бобига мувофиқ ҚҚС тўлаши таъминланишини тасдиқловчи ҳужжат, Йирик солиқ тўловчилар бўйича инспекцияда ҳисобда турувчи солиқ тўловчилар бундан мустасно.

11. Давлат божхона хизмати органи томонидан ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имкониятини бериш ёки уни рад этиш тўғрисидаги қарор ушбу Низомнинг 10-бандида белгиланган зарур ҳужжатлар тақдим этилган кундан бошлаб беш иш куни мобайнида қабул қилинади.

Давлат божхона хизмати органининг қарорига ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имконияти берилаётган муддат, узайтириш имконияти берилиши рад этилган тақдирда эса – бир иш куни ичида рад этиш сабаблари кўрсатилган ҳолда қабул қилинган қарор тўғрисида солиқ тўловчини ёзма равишда хабардор қилади.

12. Куйидагилар ҚҚС тўлов муддатини узайтириш имкониятини беришни рад этиш учун асос ҳисобланади:

ушбу Низомнинг 10-бандида белгиланган талабларга риоя қилмаслик;

ҚҚСни тўлаш бўйича олдин тақдим этилган узайтирилган тўлов муддатини бузиш ҳолатлари мавжудлиги.

13. ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имкониятининг берилган ҳар бир куни учун тўланадиган ҚҚС суммасидан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган, қайта молиялаштириш ставкасининг бир кун учун қайта ҳисобланган фоизнинг эллик фоизи миқдорига фоизлар ундирилади.

Бунда 120 кун ичида тўлов муддати узайтирилган ҚҚС суммаси тўланмаган тақдирда, ушбу бандга мувофиқ фоизлар ҳисобланиши тўхтатилади.

14. ҚҚСни тўлаш бўйича тақдим этилган узайтирилган тўлов муддати даврида ҚҚС тўлови солиқ тўловчи томонидан тўлов муддатини узайтириш имкониятининг охириг кунидан кечиктирмай амалга оширилади.

Тўлов муддатини узайтириш имконияти берилган солиқ тўловчи томонидан ҚҚС суммаси ўз вақтида тўланмаган тақдирда, божхона органлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҚҚС тўлови бўйича қарздорлиқнинг тўлиқ миқдорини ундириш чораларини кўради.

15. Берилган тўлов муддатини узайтириш даврида ҚҚС суммасининг (ёки унинг бир қисмининг) тўлаши солиқ тўловчига Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига тўланадиган ҚҚСни ҳисоблашда ушбу суммани Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексига мувофиқ ҳисобга олиш ҳуқуқини беради.

Тўлов муддати узайтирилган даврда сумма куйидагилар мавжуд бўлганда тўланган ҳисобланади ва божхона органи томонидан ҳисобдан чиқарилади:

товарлар амалда экспорт қилинганда;

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имконияти берилган солиқ тўловчидан товарлар экспорти муносабати билан ҚҚСнинг салбий қолдиги мавжудлиги тўғрисида маълумотлар бўлганда.

16. Солиқ тўловчи томонидан тўлов муддати узайтирилган даврда ҚҚС суммаси ўз вақтида тўланмаган тақдирда, давлат божхона хизмати органлари тўлов муддати узайтирилган ҚҚС суммаси бўйича қарзларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ундириш чораларини кўради.

3-БОБ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОРЕЗИДЕНТЛАРИДАН ИШЛАР (ХИЗМАТЛАР)НИ СОТИБ ОЛИШДА ТЎЛОВ МУДДАТИНИ УЗАЙТИРИШ

17. Солиқ тўловчи Ўзбекистон Республикаси норезидентларидан ишлар (хизматлар)ни сотиб олишда ҚҚСни тўлаш

муддатини узайтириш учун давлат солиқ хизмати органига ушбу Низомга 3-иловага** мувофиқ шаклда ариза тақдим этади.

ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имкониятини бериш тўғрисидаги аризага ҚҚС суммаси тўлаши таъминланишини тасдиқловчи ҳужжат илова қилинади. Йирик солиқ тўловчилар бўйича инспекцияда ҳисобда турувчи солиқ тўловчилар бундан мустасно.

Тўлаши таъминланганини тасдиқловчи ҳужжатларга ҚҚСни тўлаш бўйича мажбуриятлар суммасидан кам бўлмаган гаров билан таъминланган мол-мулк ва банк кафолати киради.

18. Давлат солиқ хизмати органи ушбу Низомнинг 17-бандида белгиланган зарур ҳужжатлар тақдим қилинган кундан бошлаб 5 иш куни мобайнида тўлов муддатини узайтириш имкониятини бериш ёки уни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

19. Куйидагилар ҚҚС тўлов муддатини узайтириш имкониятини беришни рад этиш учун асос ҳисобланади:

ушбу Низомнинг 17-бандида белгиланган талабларга риоя қилмаслик;

солиқ ва молиявий ҳисоботларни тақдим қилиш ҳамда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш муддатларининг ариза берилган санадан олдинги 12 ой мобайнида бузилганлиги.

20. Тўлов муддатини узайтириш имконияти беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи бир иш куни мобайнида солиқ тўловчини рад этиш сабабларини кўрсатган ҳолда қабул қилинган қарор тўғрисида ёзма равишда хабардор қилади.

21. Норезидентлардан олинган ишлар (хизматлар) бўйича ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имкониятини бериш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, солиқ тўловчи ҚҚС суммасини ушбу сумма ҳақиқатда тўланган ҳисобот давригача ҳисобга олишга ҳақли эмас.

Тўлов муддати узайтирилган сумма солиқ ҳисоботида алоҳида кўрсатилади.

22. Норезидентлардан олинган ишлар (хизматлар) бўйича ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имконияти 120 кун муддатгача берилади.

23. ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш имконияти берилган ҳар бир кун учун тўланадиган ҚҚС суммасидан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган қайта молиялаштириш ставкасининг бир кун учун қайта ҳисобланган фоизнинг эллик фоизи миқдорига фоизлар ундирилади.

Бунда 120 кун ичида тўлов муддати узайтирилган ҚҚС суммаси тўланмаган тақдирда, ушбу бандга мувофиқ фоизлар ҳисобланиши тўхтатилади.

24. ҚҚСни тўлаш бўйича тақдим этилган узайтирилган тўлов муддати даврида ҚҚС тўлови солиқ тўловчи томонидан муддатни узайтириш имконияти берилган охириг кун тугашидан кечиктирмай тўланади.

Тўлов муддатини узайтириш имконияти берилган солиқ тўловчи томонидан ҚҚС суммаси ўз вақтида тўланмаган тақдирда, солиқ хизмати органлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҚҚС тўлови бўйича қарздорлиқни тўлиқ миқдорини ундириш чораларини кўради.

4-БОБ. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДА

25. Солиқ тўловчилар ушбу Низом талабларига риоя қилиниши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

ЯТТ, патент ва меҳнат дафтарчаси

Якка тартибдаги тадбиркор кийим-кечак сомади. Ходимни ишга ёллади ва унга патент очиб берди. Якка тартибдаги тадбиркор томонидан ёлланган ходимга патент очилганда, меҳнат дафтарчасига ёзув киритилиши лозимми?

– Хусусий тадбиркор томонидан ходимга меҳнат дафтарчаси юритилмайди (Низомнинг 12-банди, ВМнинг 31.07.2015 йилдаги 219-сон қарорига 1-слова).

Якка тартибдаги тадбиркорда ёллаш бўйича ишлаган иш даврлари куйидаги тўловлар тўланган тақдирда, ходимнинг меҳнат стажига қўшилади:

➤ 2019 йил 1 январга қадар бўлган давр учун – Молия вазирлиги хузури-

даги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари;

➤ 2019 йил 1 январдан кейинги давр учун – ушбу даврларда унинг учун ягона ижтимоий тўлов (Низомнинг 13-банди).

Ходимнинг меҳнат стажига тегишнча, ушбу тўловлар тўлангани ҳақидаги маълумотлар асосида ҳисобланади (Низомнинг 14-банди).

Ёзув ҳақиқий эмас деб эътироф этилсин

Ишга қабул қилиш ва ишдан бўшаш вақтида йил меҳнат дафтарчасида тўлиқ ёзилмаган. Яъни 2018 ва 2019 ўрнига 18 ва 19 ёзилган. Меҳнат дафтарчасидаги ёзувни қандай тўғрилаш мумкин?

– Ёзувни ҳақиқий эмас деб эътироф этиш ва тўғри ёзувни киритиш лозим.

Ходимнинг иши тўғрисида нотўғри ёки ноаниқ ёзувлар аниқланган тақдирда, улар бундай ёзувни киритган иш берувчи томонидан тўғриланади ва тасдиқланади. Бунда меҳнат дафтарчасидаги ёзувларни ўчириш, оқариш, маълумотларни ёпиштиришга

йўл қўйилмайди. Шунингдек муҳрлар билан тасдиқлаган ҳолда сатрлар чеккасига белги қўйиш орқали тузатиш киритишга йўл қўйилмайди (АВ томонидан 29.01.1998 йилда 402-сон билан рўйхатдан ўтказилган Ўйриқноманинг 2.4, 2.8-бандлари). Нотўғри ёзув киритилган ҳар қандай ҳолатда ҳам ёзувни ҳақиқий эмас деб эътироф этиш ва тагидан тўғри ёзувни киритиш лозим.

МИСОЛ.

1	2	3	4
		«N» МЧЖ	
1	18	23 05	Бош бухгалтер лавозимига ишга қабул қилинди 23.05.18 йилдаги 77-сонли буйруқ
2	19	30 03	Меҳнат шартномаси бекор қилинди 30.03.19 йилдаги 59-сонли буйруқ
			Имзо ва ташкилотнинг муҳри 1 ва 2-сонли ёзувлар ҳақиқий эмас
1	2018	23 05	Бош бухгалтер лавозимига ишга қабул қилинди 23.05.2018 йилдаги 77-сонли буйруқ
2	2019	30 03	Меҳнат шартномаси бекор қилинди 30.03.2019 йилдаги 59-сонли буйруқ
			Имзо ва ташкилотнинг муҳри

Нотўғри ёзув киритилганлиги ўз вақтида, бошқа ташкилотлар томонидан ёзув киритилишидан аввал аниқланган бўлса, ушбу ёзув худди шу иш берувчи томонидан тўғриланади. Бироқ нотўғри ёзув янги иш берувчи томонидан аниқланган ҳолларда, юқорида кўрсатилган тартибда тузатиш киритилиши учун ходим хатоликка йўл қўйилган аввалги иш жойига юборилади. Корхона қайта ташкил этилганда ҳуқуқий ворис томонидан тузатишлар киритилади. Корхона тугатилганда хатоликни

аниқлаган янги иш берувчи томонидан тасдиқланган ҳужжатлар (архивлардан олинган маълумотномалар, ишга қабул қилиш ва ишдан бўшатиш тўғрисидаги буйруқлар) асосида тузатиш киритилади (Ўйриқноманинг 2.6-банди).

Кейинчалик меҳнат дафтарчасига тузатиш киритилмаган ходим меҳнат стажини тасдиқлаш зарурати туғилганда, у мустақил равишда ёзувларни архив ҳужжатлари билан тасдиқлаш ҳам мумкин бўлади.

Директор таътилга чиқмоқчи

МЧЖ директори жорий йил учун таътил олмаган. МЧЖ директори таътилга чиқиш учун қандай тартибда рухсатнома олиши керак?

– Таътиллар жадвали ёки тарафлар келишувига (иш берувчи – муассислар умумий йиғилишининг раиси ва ходим – директор ўртасида) кўра директорга меҳнат таътили берилади.

Директорга таътил берилиши муассислар йиғилишининг баённомаси билан расмийлаштирилади. Баённомага асосан буйруқ тузилади ва муассислар умумий йиғилишининг раиси томони-

дан имзоланади. Шунингдек баённомага асосан директор ўз номидан таътилга кетиши тўғрисидаги буйруқни расмийлаштириши мумкин.

Муассислар умумий йиғилишининг баённомасида директорни лавозимга тасдиқлашда унга таътил берилиши бошқача тартибда расмийлаштирилиши белгиланган бўлса, ушбу тартибга риоя қилиниши лозим.

Раҳбар ассистенти 2020 йил 10 январдан таътилга ариза ёзган. Раҳбарга имзолаш учун қолдирган. Раҳбар аризани 9 январда, ходима ўз вазифаларини (компания ходимларини ўқитиш мўлжал қилинаётганлиги муносабати билан чипталарни харид қилиш ва меҳмонхоналардан жой брон қилиш, шунингдек кофе-брейклар ташкил қилиш билан шуғулланиш) бошқа ходимга топшириганидан кейин имзолашни айтган. Ходима ҳамма ишларни уйдан туриб, масофадан бажаришини айтган. Таътилга чиқишдан бир кун олдин у раҳбарни учрата олмаган ва тегишинча, ариза имзоланмаган. Кейинги кун у ишга чиқмаган. Раҳбар у ишга чиқишини ва вазифаларини топширишини талаб қилган, лекин ходима таътилда эканлиги билдирган. Ҳозир раҳбар унга ҳайфсан беришни талаб қиляпти.

Мазкур ҳолатда ходимага ҳайфсан берилиши тўғрими?

Раҳбарнинг розилигисиз таътилга чиқиш

– Корхонанинг локал ҳужжатлари билан танишиб чиқмасдан туриб, ушбу саволга жавоб қайтариб бўлмайди.

Умумий қоидада кўра, таътил берилиши рад этилган тақдирда, ходим иш берувчининг рухсатисиз мустақил равишда ишни ташлаб кетишга ҳақли эмас. Шу боис корхонада келишиб тасдиқланадиган таътиллار жадвали бор-йўқлигини билиш муҳимдир (МКнинг 144-моддаси). Таътиллари жадвалида таътил бошланадиган аниқ сана назарда тутилган бўлса, бунга иш берувчи томонидан ходимга таътил берилишига олдиндан розилик билдирилиши деб қараш мумкин. Шу сабабли ходим томонидан бундай жадвалга риоя этилиши таътилга ўз-бозимчалик билан чиқиш кетиш деб қаралмайди. Мазкур ҳолатда раҳбар аризани имзоламасдан ва буйруқ чиқарилмасдан таътилдан фойдаланишдан олдин корхонанинг локал ҳужжатларида таътил бериш вақти раҳбар томонидан ўзгартирилиши мумкин бўлган «алоҳида» шартлар назарда тутилган-тутилмаганлигини билиш

зарур. Таътил бериш ва ундан фойдаланишнинг муайян тартиб-таомиллари назарда тутилган-тутилмаганлигини ҳам билиш зарур. Локал ҳужжатларда кўрсатилган шартларни бажармаган ходимга интизомий жазо чоралари қўлланилиши мумкин (МКнинг 181, 182-моддалари).

Корхонада таътиллари жадвали ёки уларни тақдим этиш даврийлиги қайд этилган бошқа ҳужжатлар мавжуд бўлмаган тақдирда, иш берувчи ходим таътилга чиқишни сўраётган даврда унинг ишда бўлмаслиги раҳбарият учун ноҳусус оқибатларни келтириб чиқарадиган бўлса, аризани дарҳол қаноатлантиришга мажбур эмас. Масалан, корхона ёки унинг бўлинмаларида биронтасининг фаолиятида узиллишларни юзага келтирадиган бўлса. Иш берувчи йиллик таътилдан фойдаланиши учун ходимга бошқа календарь даврини тақдир этиши мумкин. Таътил ходимлар учун қулай бўлган бошқа вақтда бериладиган ҳолатлар истисно этилади (МКнинг 144-моддаси 3-қисми).

Ижара ҳақи банк орқали нақд тўланганда

Жисмоний шахс экскаваторни сақлаш учун юридик шахсдан жойни ижарага олди. Ижарага олувчи жисмоний шахс унга тақдим этилган жой учун тўловни нақд ёки пластик карточка билан корхонанинг бевосита банк ҳисобварағига ўтказса бўладими?

– Ҳа, бундай йўл тутса бўлади.

Нақд пулсиз ҳисоб-китоблар банк пластик карталардан фойдаланган ҳолда амалга оширилиши мумкин (Низомнинг 3-банди, АВ томонидан 3.06.2013 йилда 2465-сон билан рўйхатдан ўтказилган). Банк пластик карталаридан (БПК) жисмоний ва юридик шахслар томонидан амалга ошириладиган нақд пулсиз ҳисоб-китобларда фойдаланилади (Низомнинг 107-банди).

Юридик шахслар ўртасидаги ҳисоб-китоблар, шунингдек фуқароларнинг тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириши билан боғлиқ ҳолда улар иштирокидаги ҳисоб-китоблар нақд пулсиз тартибда амалга оширилади. Тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишлари билан боғлиқ бўлмаган ҳисоб-китоблар эса нақд пуллар билан ёки нақд пулсиз суммаси чекланмаган ҳолда амалга оширилиши мумкин (ФКнинг 790-моддаси).

Банк ва корхона ўртасидаги банк ҳисобварағи шартномасида келиб тушаётган маблағларни киритиб қўйиш шартлари белгилаб олинади (Йуриқноманинг 7-банди, АВ томонидан 27.04.2009 йилда 1948-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

Ижарага олувчи жисмоний шахс, агар у тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланмаса, ижара ҳақини нақд пул билан тўлаши ёки БПК ёрдамида сизнинг банк ҳисобварағингизга ўтказиши мумкин. Пул маблағларини ўтказиш шартлари сиз ва банкингиз ўртасида тузиладиган банк ҳисобварағи шартномасида белгиланади.

Наргиза Воҳидова,
«Norma» МЧЖ эксперти.

Мажбурий тугатиш

Ташкилот фаолият юритмаса ва жойни ижарага олмаса, бирор-бир жарималар қўлланиладими?

– Узоқ вақт фаолият кўрсатмаган тақдирда мажбурий тугатиш қўлланилиши мумкин.

Корхонада пул маблағлари билан боғлиқ операциялар мавжуд бўлмаган ҳолларда тижорат банклари у ҳисобга қўйилган жойдаги солиқ хизмати органига бу ҳақда ахборот тақдим этади. Савдо ва савдо-воситачи корхоналар учун бу муддат 3 ойни, бошқа хўжалик юритувчи субъектлар учун 6 ойни ташкил этади (Низомнинг 2.1-банди, ВМнинг 3.07.1999 йилдаги 327-сон қарори билан тасдиқланган).

Солиқ органлари корхоналарни тугатиш бўйича тегишли ҳудудий махсус комиссияга корхоналар фаолиятини бундан кейин давом эттиришнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида сўровномалар юборади (Низомнинг 2.4-банди). Махсус комиссия бир ҳафта муддатда корхона фаолиятини бундан кейин давом эттиришнинг мақсадга мувофиқ эканлиги ёхуд мақсадга мувофиқ эмаслиги тўғрисида хулоса чиқаради (Низомнинг 2.6-банди).

Тугатиш тўғрисидаги қарорни иқтисодий суд қабул қилади (Низомнинг 3.1-банди).

Қонун ҳужжатларида бошқа санкциялар назарда тутилмаган.

Олдиндан тўлаш мажбурий эмас

Хусусий сектор корхоналари шартномаларни 15 фоизлик олдиндан тўловсиз туза оладиларми?

– Ҳа, туза оладилар.

2019 йилнинг 1 январидан бошлаб давлат улуши 50 фоиздан кам бўлган ташкилотлар учун шартномалар бўйича олдиндан 15 фоиз тўловни мажбурий амалга ошириш бекор қилинди (30.10.2018 йилдаги ПФ-5564-сон Фармоннинг 1-банди).

Бу дегани давлат улуши 50 фоиздан кам бўлган ташкилотлар билан шартномалар бўйича ички бозорда олдиндан 15 фоиз тўловни амалга оширишга доир талаб бекор қилинган. Яъни контрагентлар билан битимларда олдиндан тўловнинг ўзгача фоизи кўрсатилиши, шунингдек олдиндан тўлов умуман амалга оширилмаслиги ҳам мумкин.

Шартнома муддати тугаган бўлса...

Ташкилотда амал қилиш муддати 31.12.2018 йилда тугаган шартнома бор. Унда қўйидаги мазмундаги банд мавжуд: «Товарнинг яроқлилик муддати унинг яроқлилик муддати тугашига камидан 6 календарь ой қолганини ташкил этадиган тақдирда, мазкур шартномага кўра сотилган товарни Харидор қайтариб бериш ҳуқуқига, Сотувчи эса қайтариб олиш мажбуриятига эгадир. Сотувчига қайтариб берилган товар учун пул маблағларини қайтариш Сотувчи товарни қабул қилган кундан бошлаб 10 календарь кун давомида амалга оширилади».

Ташкилот амал қилиш муддати ўтиб кетган шартнома шартларига кўра товарни қайтариб бериш ҳуқуқига эгамми?

– Ҳа, агар шартномада мажбуриятлар тугатилиши кўрсатилмаган бўлса, унинг амал қилиш муддати тугаш-туғамаслигидан қатъи назар, сиз товарни қайтариш ҳуқуқига эгасиз.

Шартномада унинг амал қилиш муддати тугаши тарафларнинг мажбуриятлари бекор бўлишига олиб келади, деб белгиланиши мумкин. Агар бундай шарт мавжуд бўлмаса, шартноманинг амал қилиш муддати тугаган бўлса ҳам тарафлар ўз зиммаларига олган барча мажбуриятларини лозим даражада бажарган тақдирдагина шартнома ўзининг амал қилишини тугатади (ФКнинг 357-моддаси; ОХСнинг 18.12.2009 йилдаги 203-сон қарорининг 9-банди).

Альберт Сафин, «Norma» МЧЖ эксперти.

ЖАВОБ БЕРАМИЗ

лойиҳаси доирасида «СБХ» ва «Norma маслаҳатчи» газеталари комплекти обуначилари ҳамда «Norma» дастурий махсуслотларидан фойдаланувчилар

200-00-59 телефони орқали (шаҳарлараро қўнғироқлар учун кодлар: уяли телефондан

+99871, стационар телефондан 8371) солиқ солиши ва бухгалтерия масалалари юзасидан саволларига экспертларимиздан жавоб олишлари мумкин. Ҳафтанинг 5 кунини давомида соат 10.00 дан 17.00 гача. Тушлик вақти соат 13.00 дан 14.00 гача.

«КОРХОНА ЮРИСТИ» NORMA

Электрон маълумотнома тизимининг
ЎЗБЕК ТИЛИДА тақдим этилган

Тошкент ш. Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1. Тел.: (998 71) 200-00-90.
E-mail: office@norma.uz, web: www.norma.uz

Иқтисодий-ҳуқуқий газета
НОРМА МАСЛАХАТЧИ ХУСУС СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

ТАЪСИСЧИ «Norma» МЧЖ

Газета 2018 йил 12 июнда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида рўйхатга олинди.
Рўйхат рақами 0074.
Ҳафтада бир марта сешанба кунлари чиқади.

Бош муҳаррир
Фарход Собирович ҚУРБОНБОВ

Нашр учун масъул –
бош муҳаррир
ўринбосари,
масъул котиб
Нодир Носирович
АЛИМОВ

Саҳифаловчи
**Наталья
БАРАНОВА**

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
100105, Тошкент ш., Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1,
Таҳририят тел. (71) 200-00-90
Обуна бўлими тел. (71) 200-00-30
E-mail: sbx@norma.uz,
gazeta@norma.uz,
web: norma.uz

Обуна, газеталар, китоблар,
газеталарнинг электрон версияларини
ёқазиб бериш ва харид қилиш масалалари
бўйича (71) 200-00-30;
«Norma» АҚТ бўйича – (71) 200-00-90;
Рекламини жойлаштириш бўйича
(71) 231-07-91 телефон рақамларига
муражат қилиш мумкин.

Газета нашри – «TOPPRINT» МЧЖнинг компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.
Нашр кўрсатиши – 186. Қўғоқ бичими – А3. Ҳарҳим – 2 босма табоқ, Бажори келишилган нарҳда.
Буюртма г-222. Адади 690. Газета 2020 йил 17 февраль соат 15.00 да топирилди.